

Strateginen hankinta ja valinnanvapauden mallit -työryhmän kokous

Aika: tiistai 20.3.2018 kello 9.00 – 11.30

Paikka: Tampereen kaupungin virastotalo, ryhmähuone 2, 5.krs, Aleksis Kiven katu 14-16 c

Osallistujat: Anniina Tirronen, puheenjohtaja

Hanne-Maria Leppäranta, sihteeri

Tanja Koivumäki, esittelijä

Marika Pakkanen, esittelijä

Muut osallistujat erillisessä liitteessä

	Asia	Esittely, keskustelu, jatkotoimenpiteet
1	Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen	<p>Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.03. Todettiin läsnäolijat.</p> <p>Valkeakosken edustajana ryhmässä toimii jatkossa hankinta- ja sovellusasiatuntija Tuomo Hemminki. Hemminki korvaa työryhmässä aiemmin toimineen Liisa Länsipuron.</p> <p>Kokoukseen osallistui myös sote-keskuksen valmistelusta vastaava projektipäällikkö Eeva Halme (asialistan kohtien 1-4 ajan).</p> <p>Kokouksessa sihteerinä toimi Hanne-Maria Leppäranta (henkilökohtaisen budjetin kokeilun projektipäällikkö).</p>
2	Edellisen kokouksen muistion ja tiedotettavien asioiden dian hyväksyminen	<p>Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio (13.2.) sekä tiedotettavien asioiden dia. Muistio ja sen taustamateriaali löytyvät ryhmän Sharepoint-työtilasta.</p>
3	Valinnanvapauslakiluonnoksen ja kansallisten sopimusmallien tilannekatsaus	<p>Hallitus antoi esityksen valinnanvapauden lainsäädännöstä eduskunnalle 8.3.2018. Kokouksessa keskusteltiin esitysluonnoksen keskeisistä sisällöistä.</p> <p>Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee parhaillaan valinnanvapauspalveluita koskevia palvelutuottajien sopimus- ja korvausmallien esimerkkejä ja ohjeistusta. Sote-keskuksen osalta työ on edennyt pisimmälle ja sopimusmallit ovat lausuntokierroksella ja julkistettaneen lähiaikoina. Muiden elementtien osalta kansallisen valmistelutyön on ilmoitettu jatkuvan 6/2018 saakka, jonka jälkeen malliasiakirjat annetaan alueellisesti jatkotyöstettäviksi.</p> <p>STM on ilmoittanut, että henkilökohtaisen budjetin arvon määrittelyä koskeva työraportti jaetaan palvelusetelikokeilujen käyttöön viikolla 13.</p> <p>Työryhmän esittelijät esittivät, että työryhmän sopimus- ja korvausmalleja koskevan alatyöryhmän (strava2) työ käynnistetään, ja kevään ajan keskiössä olisivat erityisesti sote-keskuksen ja henkilökohtaisen budjetin sopimus- ja korvausmallit sen mukaan kuinka ministeriö julkistaa valmistelemiaan esimerkkejä. Lisäksi alatyöryhmä keskittyy sote-palvelujen ohjausmallikokonaisuuden ja sen sisältöjen suuntaviivojen määrittelemiseen. Em. työvaihe toteutettaisiin yhdessä konsernihallinnon ja johtamisen alatyöryhmän erikoissairaanhoidon asiantuntijoiden kanssa. Yhteisellä määrittelyllä varmistettaisiin ohjausmallien yhteensopivuus. Työ käynnistettäisiin konsultin sparraamana, mutta myöhemmin työ eriytyisi kunkin kokonaisuuden ohjausmekanismien tarkempaan suunnitteluun (mm. valinnanvapauden palvelutuottajien sopimusasiat).</p>

		<p>Päätettiin, että käynnistetään strava2 -alatyöryhmän työskentely. Työryhmä perehtyy ja kommentoi mm. sote-keskuksen malliasiakirjoja ja osallistuu ohjausmallin määrittelyyn.</p> <p>Keskusteltiin asiakasohjauksen roolista maakunnan liikelaitoksessa ja siitä, miten rooli suhteutuu järjestäjän tehtävään. Valmistelua on ministeriön toimesta ohjattu siihen suuntaan, että asiakasohjaus olisi osana liikelaitoksen toimintaa. Pohdittiin, tulisiko asiakasohjauksen roolia vielä selvittää ministeriöstä laintulkinnan osalta. Päätettiin, että asiaa viedään keskusteltavaksi maakuntavalmisteluun.</p> <p>Todettiin, että Vuokko Ylinen Pirkanmaan liitosta on valmistelemassa valinnanvapauden lakiesityksen muutamista keskeisistä sote-keskusta koskevista juridisista kohdista tietopakettia palveluntuottajille. Aineisto käydään läpi sote-keskustuottajille suunnatussa markkinavuoropuhelussa 22.3.</p> <p>Todettiin, että Riikka Hannelius Pirkanmaan liitosta on valmistellut alustavia laskelmia sosiaali- ja terveydenhuollon tulevista vuotuisista rahavirroista Pirkanmaalla. Maakunnan rahoitus pohjan ja arvioitujen kustannusten perusteella sopeutustarpeen voidaan todeta olevan suuri.</p> <p>Todettiin, että tämän hetkisen tiedon mukaan Kelan sairaskorvaukset eivät olisi siirtymässä maakunnan palvelutuotannon rahoittamiseen. Esimerkiksi työterveyshuollon osalta tilanne on vielä auki.</p> <p>Ministeriön ja maakunnan edustajien simulaationeuvottelujen tuloksia ehdotetaan käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa. Selvitetään asian mahdollisuutta.</p>
4	Sote-keskuksen laajuus ja palveluntuottajien edellytykset	<p>Osana Pirkanmaan maakunta- ja soteuudistuksen valmistelua sote-keskuspalvelut -työryhmä valmistelee esityksen maakunnan sote-keskuksesta, sen sisällöistä ja toimintatavoista sekä palvelutuotannon hyväksymiskriteereistä. Uudistuksen johto- ja ohjausryhmien on tarkoitus käsitellä sote-keskusta koskevaa esitystä toukokuussa. Tätä ennen stravan on tarkoituksen mukaista ottaa sote-keskuksen suunniteltuun laajuuteen ja palvelutuotannon kriteereihin kantaa huomioiden mm. monituottajuuden kehittyminen ja palvelumarkkinoiden toimintamahdollisuudet. Pehdyttiin sote-keskuskokonaisuuden valmistelutilanteeseen ko. työryhmän valmistelijan Eeva Halmeen esityksen pohjalta.</p> <p>Keskusteltiin erikoissairaanhoidon roolista sote-keskuksessa. Julkisen palvelutuotannon vahvuutena yksityiseen palvelutuotantoon verrattuna on integraatio ja erikoissairaanhoidon konsultaation sujuvuus. Maakunnan mahdollisen sote-keskusyhtiön henkilöstö ei kuitenkaan voi työskennellä liikelaitoksessa kilpailusäännöksistä johtuen. Henkilöstöresurssien turvaaminen tulee huomioida, jotta lakisäätöisten palvelujen tuotanto ei vaarannu. Erikoissairaanhoidon tekee omaa yhtiöittämisselvitystään, joka liittyy</p>

		<p>myös Kanta-Hämeen palveluntuotantoon. Em. asioita selvitetään kokonaisuutena maakunnan sote-valmistelussa.</p> <p>Lakiehdotuksen mukaan palvelutarpeen arviointia tekevän henkilön tulee olla palvelussuhteessa palveluntuottajaan. Näin ollen esimerkiksi suoravastaanotolla fysioterapeutti ei voi tehdä palvelutarpeen arviointia mikäli hän on palveluntuottajan alihankkija.</p> <p>Tällä hetkellä ei ole vielä käyty keskustelua siitä, huomioidaanko palveluntuottajien erikoistuminen kapitaatiokorvauksissa.</p> <p>Stravassa on suunniteltu palautteen jättämisestä sote-keskus -työryhmän valmistelijoille markkinoiden edustajien kuulemisen jälkeen. Tätä varten järjestetään avoin markkinavuoropuhelutilaisuus kaikille sote-keskuksen palvelutuotannosta kiinnostuneille 21.3. Tilaisuudessa markkinoiden edustajilta kartoitetaan mielipiteitä erityisesti sosiaaliohjauksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen, terveydenhuollon erikoisala- ja erityistyöntekijävelvoitteiden, aluevastaanottojen toivottujen tutkimusvalikoiden sekä palvelutuotannon yhteistyömallien ja palvelutuotannon edellytysten parantamisen näkökulmista.</p> <p>Sovittiin, että tuottajilta kartoitetaan kommentteja myös sen suhteen onko sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvontaa sote-keskuksissa käytännössä mahdollista toteuttaa samojen henkilöiden toimesta mikäli koulutusvaatimukset täyttyvät. Lisäksi kuulostellaan pienempien palveluntuottajien toimintaedellytysten turvaamiseen liittyviä tarpeita; mm. pienten palveluntuottajien mahdollisuus ostaa maakunnan liikelaitokselta niitä sote-keskuskokonaisuuden palveluita, joita he eivät pysty itse tuottamaan (esim. laboratoriopalvelut). Myös kasvupalveluiden suunnitteluun olisi hyvä saada syötteitä tuottajilta; kasvupalvelujen toteutusta voitaisiin siis suunnata tuottajien (tuen) tarpeiden pohjalta.</p> <p>Päätettiin, että sote-keskuksen laajuutta koskeva lausunto osoitetaan tehtäväksi Strava1-alatyöryhmälle. Työryhmän sote-keskukseen liittyvässä lausunnossa painotetaan erityisesti monituottajuuden mahdollisuuksista huolehtimista ja varmistamista.</p>
5	Valinnanvapauden tiedonhallinta ja tietojärjestelmät	<p>Valinnanvapauden tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuuria on valmisteltu STM:n johdolla rinnakkain säädösvalmistelun kanssa. Työ on luonut pohjan kansalliselle tiedonhallintapalveluiden toimeenpanolle ja valinnanvapaudessa tarvittavien tietojärjestelmien toteutukselle. Perehdytään valinnanvapauden tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien kokonaisuuteen Eeva-Kaisa Mäkisen esittelyn pohjalta.</p> <p>Keskusteltiin sähköisen palvelusetelijärjestelmän käytössä henkilökohtaisessa budjetissa. Tällä hetkellä yksikään markkinoilla oleva sähköinen palvelusetelijärjestelmä ei sellaisenaan mahdollista henkilökohtaista budjettia, vaan kaikki vaativat muutostöitä. Valinnanvapauspilotin 15.3.</p>

		<p>jätetyssä hakemuksessa haettiin jonkin verran rahoitusta PSOP:n käyttöönottoon ja muutostöihin.</p> <p>Valinnanvapauden tiedonhallinnan kokonaisuus on osa maakuntien viitearkkitehtuuria, jonka tavoitteena on muodostaa maakuntauudistusta tukeva yhteinen käsitys maakuntien palveluiden, niitä toteuttavien prosessien sekä maakunnan organisaatorajat ylittävien prosessien tavoitetilasta. Maakuntien viitearkkitehtuuri on osoitettu maakunnille lausuttavaksi. Pirkanmaan maakunta- ja soteuudistuksen vastuuvastuuvalmistelijä Matti Tuomiranta on pyytänyt aiheeseen liittyen kommentteja 28.3. mennessä. Keskusteltiin olisiko Strava3. ("Kokonaisarkkitehtuuri, tietojärjestelmät ja prosessit") -alatyöryhmän mahdollista/syytä jättää annetussa aikataulussa valinnanvapauden näkökulmasta palautetta. Todettiin että esittelijät vastaavat kommentoinnista strava-työryhmän näkökulmasta.</p>
6	<p>Kelan roolit sotessa & yhteistyö valinnanvapauspalveluiden asiakkuuksiin liittyen</p>	<p>Kelalla on sote-uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa olennainen rooli. Se vastaa mm. kansallisen tietovarannon ja valinnanvapauden tiedonhallintapalvelun toteutuksesta (asiakkaan valinta, tuottajien hallinta, palvelutuotannon seuranta, yhteiskuntavastuun tietopalvelu), valtakunnallisesta maksuliikenteen hoitamisesta suoravalinnan palveluihin liittyen ja taloudellisten etuuksien toimeenpanosta. Kelan edustaja Liisa Ojala avaa Kelaa muita mahdollisia rooleja. Erityisesti keskustellaan Kelan roolista asiakkaiden palvelujen ja etuuksien kokonaisuudessa, sekä keskustellaan mahdollisesta yhteistyöstä henkilökohtaisen budjetin -asiakasprosesseihin liittyen osana mahdollista pilottihanketta.</p> <p>Henkilökohtaisen budjetin osalta parhaat yhteistyömahdollisuudet ovat vammaisten lasten ja nuorten ikäryhmässä, joiden osalta henkilökohtaisen budjetin kriteerit täyttyvät ja Kelan etuudet ovat luonteeltaan määräaikaaisia (esim. nuoren kuntoutusraha). Henkilökohtaista budjettia käyttävien työikäisten vammaisten ja vanhusten kohdalla Kelan etuuksilla ei ole yhtä suurta roolia, koska ryhmälle tyypilliset etuudet ovat useimmiten toistaiseksi myönnettyjä eikä vastaavaa ohjauksen tarvetta ole.</p> <p>Keskusteltiin Kela-yhteistyön mahdollisuuksista valinnanvapauskokeiluissa/-piloteissa mm. nuorten syrjäytymisvaarassa olevien sote-keskusasiakkaiden keskuudessa. Varhainen moniammatillinen puuttuminen olisi heidän osaltaan tärkeää (vrt. puuttuminen vasta kuntoutustutkimuspoliklinikalla).</p> <p>Mahdollisuutena voisivat olla mm. moniammatilliset tiimit, jotka arvioisivat ja puuttuisivat asiakkaan tilanteeseen yhdessä. Käytännössä monen eri toimijan osallistuminen tiukassa aikataulussa todettiin kuitenkin haastavaksi resurssien näkökulmasta. Olennaista olisi varmistaa (yksityisten) sote-keskustoimijoiden osaaminen ja tietämys Kela-etuuksista. Pohdittiin koulutuskokonaisuuden tarvetta ja mahdollisuuksia (esim. "Kela-ajokortti"). Päätettiin, että Kela-yhteistyön toteutuksen suunnittelua jatketaan valinnanvapauskokeilujen/-pilotin sote-keskus- ja hebu-osioissa. Asiasta viedään viestiä myös maakuntavalmistelun asiakas- ja palveluohjaustyöryhmälle.</p>

7	Muut asiat	<p>Suun terveydenhuollon kokeiluhankkeessa on jatkettu kokeilun sääntökirjan, tuottajilta edellytettävien kriteerien ja korvausmallin valmistelua. Sosiaali- ja terveysministeriö on ottanut vahvasti kantaa korvausmallin perusteiden määrittelyyn, ja hankkeessa on päädytty siirtämään kokeilun korvausmallin ja sääntökirjan hyväksymiskäsittelyä noin kuukaudella eteenpäin. Korvausmallia käsitellään markkinoiden edustajien kanssa 22.3. Tampereen sote-lautakunta käsittelee ehdotusta 19.4. Suun terveydenhuollon kokeilun sääntökirja ja korvausmalli esitellään työryhmälle huhtikuun kokouksessa.</p> <p>Valinnanvapauspilotin hankehakemus toimitettiin sosiaali- ja terveysministeriöön 15.3.2018. Hankehakemus ja -suunnitelma löytyvät työryhmän työtilasta ao. kansioista. Ministeriö on ilmoittanut tekevänsä hankerahoituspäätökset huhtikuun 2018 loppuun mennessä. Hankkeet voivat käynnistyä valinnanvapauslainsäädännön vahvistamisen jälkeen, aikaisintaan heinäkuussa 2018.</p> <p>Sote-palvelujen kehittämiseen ja valinnanvapauteen liittyvään kuntalaiskyselyyn vastasi yli 700 pirkanmaalaista. Kyselyn tulosraporttiin voi tutustua työryhmän työtilassa. Kyselyn tuloksia on tarkoitus käsitellä markkinoiden edustajien kanssa kevään aikana järjestettävissä markkinavuoropuheluissa. Tuloksiin voidaan perehtyä myös työryhmän kesken tulevaisissa kokouksissa tai järjestää asiaan liittyen yhteinen skype-kokous.</p> <p>Valinnanvapauspalveluista tarjotaan kuntalaisille tietoa 20.3. klo 14-17 Koskikeskuksessa järjestettävässä tilaisuudessa. Tilaisuus toteutetaan Tampereen ensi- ja turvakodin pop up -tilassa yhdessä Tampereen/Pirkanmaan valinnanvapauskokeilujen projektihenkilöstön kanssa. Vastaavia tilaisuuksia on toivottu jatkossa järjestettävän myös muissa Pirkanmaan kunnissa. Pyyntöjä on tullut mm. Orivedeltä.</p>
8	Tiedotettavat asiat	<p>Todettiin kokouksesta tiedotettavan seuraavat asiat:</p> <ul style="list-style-type: none">- Asiakasohjauksen tehtävä olisi neutraalin toiminnan varmistamiseksi tarkoituksenmukaista määritellä maakunnan liikelaitoksen sijaan maakuntajärjestäjän tehtäviin. Laintulkinta varmistetaan ministeriöstä. Asia otetaan samalla yhteiseen keskusteluun maakuntavalmistelussa.- Työryhmä on huolissaan pienten palveluntuottajien toimintamahdollisuuksista sote-keskuspalvelutuottajina. Tämä tulee muistaa mm. sote-keskuksen palvelukokonaisuuden ja sopimusehtojen määrittelyssä.- Pirkanmaan kunnat hakivat valinnanvapauspilotilleen 20M€ rahoitusta. Pilotissa kehitettäisiin myös valinnanvapauspalveluiden edellyttämiä (maa)kunnallisia tietojärjestelmiä. Asiakasetelin ja henkilökohtaisen budjetin osalta olisi pilotin myötä tarkoitus kehittää PSOP-palvelusetelijärjestelmää- Työryhmä esittää, että selvitetään miten yhteistyötä Kelan kanssa olisi kannattavaa tehdä sote-keskusten ja henkilökohtaisen budjetin

		<p>asiakkaiden osalta (esim. ohjaus ja neuvonta, palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelmien valmistelu). Yhteistyökäytänteitä voitaisiin kokeilla valinnanvapauskokeiluissa/-piloteissa.</p> <ul style="list-style-type: none">- Tuomo Hemminki edustaa Valkeakoskea Stravan jäsenenä Liisa Länsipuron siirryttyä toisiin tehtäviin.
9	Seuraava kokous	Seuraava kokous pidetään torstaina 12.4.2018 klo 13-15 kokouskeskus Pellavan nehu Valimossa (Kelloportinkatu 1B, Tampere).
10	Kokouksen päättäminen	Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 11.40 .